

LORETTA
NAPOLEONI
**OBCHODNÍCI
S LIDMI**

Jak džihádisté a ISIS
proměnili únosy
a pašování uprchlíků
v miliardový byznys

VYŠEHRAĐ

Luigimu Bernabò in memoriam

Loretta Napoleoni
Merchants of Men. How Jihadists and Isis
Turned Kidnapping and Refugee Trafficking
into a Multibillion-dollar Business

Copyright © 2016 by Loretta Napoleoni
This edition was licensed by Seven Stories Press,
Inc., New York, U.S.A., the originating publisher.

Translation © Aleš Valenta, 2017

ISBN 978-80-7429-901-8

OBSAH

Předmluva	9
Prolog	13
ČÁST PRVNÍ	
1. Protokol al-Qá'idy v islámském Maghribu	19
2. Krmení medvědů	32
3. Obchod migranty	42
4. Ekonomie pirátství	56
5. Spojení mezi somálskou diasporou a Perským zálivem	70
6. Klam a podvody syrské občanské války	80
ČÁST DRUHÁ	
7. Vyjednač	95
8. Výkupné	100
9. Zlatá hodina – anatomie únosů	110
10. Kořist – hledání nové identity	122
11. Mytologie západních rukojmích	136
ČÁST TŘETÍ	
12. Konec pravdy	153
13. Hra v šachy se životy rukojmích	167
14. Uprchlíkový příběh lásky	175
15. Politický bumerang	183
Epilog: Brexit	195
Glosář	199
Poděkování	207
Rejstřík	211

Protokol al-Qá'idy v islámském Maghribu

Na konci ledna 2011 vyrazila Maria Sandra Mariani ze San Casciana ve Val di Pesa, malého města v Toskánsku, a zamířila na jihovýchod alžírské Sahary.¹ Třiapadesátiletá Italka se těšila na svou každoroční dovolenou v nesmírně krásné oblasti Maghribu. Zamluvila si místo ve skupinovém zájezdu po místních přírodních památkách a archeologických nálezích – některé z nich se datují až do období neolitu – a rovněž plánovala strávit několik dní návštěvami místních vesnic. Každou zimu od roku 2006 Mariani trávila svou dovolenou v saharské poušti zčásti jako turistka a zčásti jako „dobrovolná humanitární pracovnice“, aby – řečeno jejími slovy – „přivezla léky a materiální pomoc místním lidem“.² Stejně jako mnohokrát předtím si zamluvila zájezd u Ténéré Voyages, známé cestovní agentury zaměřující se na Saharu. Jejím průvodcem měl být opět Aziz, zdvořilý Alžířan, s nímž se Mariani postupem času spřátelila a který ji a její rodinu dokonce navštívil v Toskánsku.

Když přistála na letišti v Džánitu, zhruba sto šedesát kilometrů od hranice Alžírska a Libye, byl Aziz první osobou, kterou Mariani spatřila. Přivítal ji, a když viděl, jak je bledá, zeptal se, jestli měla těžkou cestu. Mariani řekla, že jí není dobře. „Musela jsem sníst něco špatného v letadle a necítila jsem se dobře,“ přiznává, „ale dali jsme se rovnou na cestu. Mířili jsme na Tadrártskou poušť³ mezi Alžířskem a Libyí. Ani o několik

¹ Tato kapitola obsahuje věty převzaté ze souboru rozhovorů s několika vyjednávači, vedených Loretou Napoleoni během uplynulého desetiletí.

² Autorčin rozhovor s Marií Sandrou Mariani vedený v srpnu 2015 přes Skype a v říjnu 2015 ve Florencii. Veškeré citace v této kapitole pocházejí z těchto rozhovorů.

³ Pohoří Akákús nebo také Tadrárt Akákús (označení *Tadrárt* je ženský tvar slova „hora/pohoří“ v jazyce Berberů) je pohoří na západě libyjské pouště, části Sahary. Leží na východ od libyjského města Ghát a táhne se zhruba 100 km na sever od hranice s Alžířskem. Vytváří je různorodá krajina, od barevných písečných dun rozličných barev až po brány, soutěsky, osamělá skaliska a vyschlá koryta řek (tzv. *vádí*). Přestože je tato krajina jednou z nejsušších oblastí Sahary, existuje tu vegetace a v horách se nalézá množství pramenů a studní. Tento

dnů později mi nebylo lépe. Azíz navrhl, abychom se zastavili v malém turistickém letovisku, kde bylo jenom několik bungalovů, které rovněž patřily Ténéré Voyages.“

Mariani potřebovala několik dnů na uzdravení. Druhého února se cítila natolik dobře, že mohla podniknout malý výlet. „Byl to skvělý den,“ vzpomíná. „Světlo, vzduch, krajina, všechno bylo dokonalé. Byla jsem šťastná, že jsem zase v pořádku, šťastná, že jsem na své milované Sahaře.“

Mariani a Azíz přijeli zpátky do letoviska se západem slunce. „Vystoupila jsem z auta a náhle, zatímco jsme kráčeli k bungalovům, Azíz uviděl dvě černá SUV, která se rychle blížila. Myslel, že to jsou zloději nebo pašeráci. Řekl mi: „Jděte, jděte, neměli by vás vidět.“ Spěchala jsem k budovám, ale oni už mě zahlédli. Jak jsem se dozvěděla později, upozorovali mě dalekohledem; byli se poohlédnout po cizincích. Neměla jsem závoj, protože kolem nikdo nebyl. Byli jsme uprostřed pouště a hotel byl prázdný, takže jsem nepřemýšlela o tom, že bych se zahalovala. Ale viděli mě a věděli, že jsem turistka ze Západu,“ vzpomíná Mariani.

Muži rychle obstoupili ženu středního věku, Azíze a hotelového vrátného. „Dlouho se ptali ‚Kde jsou další turisté? Kde je váš manžel?‘ a nemohli uvěřit, že jsem tam sama,“ říká Mariani. „Také mluvili anglicky, protože si mysleli, že jsem Angličanka. O dvacet dnů dřív byla v tomto letovisku velká skupina Angličanů na novoroční dovolené.“

Zklamaní muži, kteří očividně čekali, že najdou hodně lidí ze Západu, popadli Mariani a nacpali ji na zadní sedadlo jednoho ze SUV. Dva z nich poté donutili vrátného a průvodce, aby je následovali v Azízově autě. „Když mě zamkli v SUV, všichni jsme pochopili, že to nejsou lupiči nebo pašeráci, ale únosci. Cítila jsem beznaděj, srdce mi pokleslo a lapala jsem po dechu,“ říká Mariani. „Později, když jsem se jich zeptala, co jsou zač, se na mě podívali a s pýchou řekli: ‚Jsme al-Qá‘ida.‘“

Když přišla noc, Mariani se nacházela sama v zadní části nákladního vozu, který přes poušť převážel 14 členů al-Qá‘idy v islámském Maghribu. Nicméně vidět za sebou světla Azízova auta bylo uklidňující. „Azíz byl můj přítel. Byla jsem si jistá, že mě ochrání,“ přiznává. Ale zhruba po pěti hodinách cesty se její únosci rozhodli nechat průvodce

prostor je znám díky pravěkému umění a v roce 1985 byl zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO kvůli vzácným malbám a rytinám, datovaným mezi roky 12 000 př. n. l. až 100 n. l. *Wikipedia, The Free Encyclopedia*: „Tadrart Acacus.“ https://en.wikipedia.org/wiki/Tadrart_Acacus.

a vrátného odjet, protože jejich auto nebylo na pouštních stezkách tak rychlé jako SUV. „Rozbili světla Azízova auta, takže se nemohl až do rozednění vrátit domů, a pak jsme odjeli,“ vzpomíná Mariani.

Únosci byli profesionálové. Věděli, že se musí dostat pryč z místa únosu tak rychle, jak jen to bude možné. Koneckonců neměli zájem o únos dvou Alžířanů. Byli to cizinci, které chtěli dostat. Když únosci odjížděli do noci, nechávající Azíze a vrátného osamocené v poušti, Maria Sandra Mariani pochopila, že je naprosto sama.

Italka středního věku, zabořivší se do zadní části vozu a naslouchající splašenému bušení svého srdce, netušila, že díky neskutečné souhře okolností bylo její děsivé utrpení spojeno s kontroverzním americkým zákonem, který byl o deset let dříve přijat Bushovou administrativou: zákonem o boji proti terorismu.

SPOLEČNÝ ZLOČINNÝ PODNIK

Zákon o boji proti terorismu (the Patriot Act) byl ve Spojených státech zaveden v říjnu 2001, pouhý měsíc po 11. září. Omezoval občanská práva Američanů, posiloval vládní dohled a zavedl soubor nových finančních a bankovních opatření za účelem narušení mezinárodních kriminálních aktivit a praní špinavých peněz v amerických dolarech. Kolumbijský kartel byl tak přinucen najít alternativní cesty pro pašování kokainu do Evropy a jiné způsoby, jak vyprat své nekalé příjmy. Zvolená cesta vedla přes západní Afriku a Sahel. Únosci paní Mariani, al-Qá'ida v islámském Maghribu (AQIM), se rychle začali v tomto novém byznyse orientovat. Nejdřív se zaměřili na únosy cizinců a později na převádění migrantů. Abychom pochopili řetězec těchto zvláštních událostí, který udělal z džihádistických bojovníků pašeráky drog, únosce a převaděče, jakýsi zvláštní druh „ekonomických teroristů“, je potřeba vystopovat peníze až k jejich zdroji: kolumbijskému kartelu a jeho činnosti po 11. září.

Až do útoku na Dvojčata byly Spojené státy místem, kde se v dolarových bankovkách prala velká část příjmů pocházejících z obchodu s drogami.⁴ Protože 80 % příjmů bylo v hotovosti – v amerických dolarech –, někdo musel peníze fyzicky dopravit do USA. Hlavní vstupní

⁴ Srov. Napoleoni, Loretta: *Terror Incorporated*. New York 2005, kapitola 18.

bod se nacházel v institucích mimo americké území a v bankách Západní Indie (tzv. *shell banks*). The Patriot Act tento proces v mnohém ztížil, ne-li rovnou znemožnil. Například banky americké a banky v Americe registrované nemohly nadále obchodovat se zámořskými bankami, jako byly například bankovní domy se sídlem v Karibiku. Tento nový zákon navíc dal americkým měnovým úřadům právo monitorovat transakce probíhající v dolarech po celém světě. Proto by se americké banky a v USA registrované zahraniční banky dopustily porušení zákona, pokud by neupozornily americké měnové úřady na podezřelé transakce v dolarech kdekoli na světě.

Je lehké pochopit, proč byl zákon o boji proti terorismu pro kolumbijský drogový kartel velkou ranou. Nicméně klíčový problém nebyl ani tak způsob, jak prát špinavé peníze získané prodejem kokainu na území Spojených států, ale jak to provést v amerických dolarech kdekoli na světě. A jak převádět zisky z jedné země do druhé, aniž by se o tom dozvěděly americké měnové úřady.

Řešení tohoto problému objevil kolumbijský přistěhovalec z Itálie, Salvatore Mancuso. Jako vůdce Spojené sebeobraný Kolumbie (AUC), kolumbijské polovojenské teroristické organizace, uzavřel Mancuso dohodu mezi drogovým kartelem a N'dranghetou, kalábrijskou skupinou organizovaného zločinu, která udělala z nově zrozeného eura světovou měnu pro příjmy z prodeje drog. N'drangheta nabídla plně připravenou operaci: prodej kokainu v Evropě a praní příjmů z prodeje drog na evropských a asijských trzích.

Protože v Evropě chyběla legislativa podobná zákonu o boji proti terorismu, mohl tento nezvyklý společný zločinný podnik snadno uspět. „Zisky z prodeje drog ve Španělsku se staly příjmem z realitních investic v Belgii,“ říká zdroj z Europolu. „Odtud mohly být rychle převedeny v eurech do Bogoty bez jakéhokoliv prověřování.“⁵

Po 11. září se Itálie, kde žila Maria Sandra Mariani, stala klíčovým evropským překladištěm a žhavým místem pro obchod s kokainem. Údaje pocházející od Guardia di Finanza, italské agentury pro vynucování práva, například ukazují, že od roku 2001 do 2004 narostlo praní špinavých peněz v Itálii o 70 %.⁶ Proto s novým tisíciletím přišel díky zákonu

⁵ Autorčin rozhovor s úředníkem Europolu, uskutečněný v roce 2003 v Turíně.

⁶ Nová společná evropská měna rovněž zredukovala cenu praní špinavých peněz. „Za starých časů N'drangheta využívala k vyprání špinavých zisků v různých měnách turistická centra. Kurz byl nevýhodný, 50 lir za 1 dolar, a také to zabralo mnoho času,“ vysvětluje

o boji proti terorismu a chytré strategii organizace N'drangheta v tom, jak ho obejít, počátek skutečného evropského zlatého věku praní špinavých peněz. Avšak lodní doprava kokainu z Kolumbie přímo do Evropy se ukázala být mnohem problematičtější než praní špinavých příjmů na Starém kontinentě, jak ukázal úspěch operace „Decollo“.

ZE ZLATÉHO POBŘEŽÍ NA POBŘEŽÍ KOKSU

Na podzim 2003 se italské Guardia di Finanza podařil zásadní průlom v operaci s krycím názvem *Decollo* („Start“), která probíhala tři roky. Uskutečnil se díky velikému štěstí informátora – vzácnou náhodou při jednání s N'dranghetou. Informátor odhalil, že velké množství kokainu je připraveno v nákladu kolumbijského mramoru v přístavu Gioia Tauro v Kalábrii, hluboko na území kontrolovaném N'dranghetou.

Finanční úředníci objevili mezi kvádry mramoru 5500 hermeticky uzavřených pytlíků s kokainem, z nichž každý vážil 1 kilogram. Z kapitánovy dokumentace se zjistilo, že loď si pronajala fingovaná vývozně-dovozní společnost Miguel Diez, kterou založil kolumbijský drogový kartel. Lodní dopravní společnost, dánský Maersk Line, o pravé povaze nákladu nic netušila; stejně tak posádka a kapitán.

Onen den byl mimořádný, jelikož na každý odhalený ilegální lodní náklad připadají stovky, ne-li tisíce, jež dorazí na své místo určení.⁷ Bez informátora by bylo nemožné náklad kokainu objevit. Razie nicméně odhalila slabinu, spočívající ve spoléhání se na přímé lodní trasy do Evropy v prostředí po 11. září. Zvýšená bezpečnostní opatření po útoku na Spojené státy a po teroristických útocích v Madridu a Londýně potvrdila potřebu jiných tras a nových zemí fungujících jako překladiště pro dodávky kokainu z Jižní Ameriky do Evropy. Ideálními se ukázaly být Venezuela a západní Afrika.⁸

vysoce postavený úředník italské *Guardia di Finanza*. Srov. Napoleoni, Loretta: *Rogue Economics*. New York 2008, kapitola 3.

⁷ Například Gioia Tauro je třetí největší přístav v Evropě a osmnáctý největší na světě. Ročně tudy projde odhadem 3000 lodí a 3 miliony přepravních beden. Přístav se orientuje na překládku: přesun nákladu z velkých lodí (výtlak 50 000 tun) na menší.

⁸ Kustusch, Timothy: „AQIM's Funding Sources – Kidnapping, Ransom, and Drug Running by Gangster Jihadists.“ *361 Security*, 28. listopadu 2012, <http://361security.com/analysis/aqium-funding-sources-kidnapping-ransom-and-drug-running-by-gangster-jihadist>.

Od poloviny 90. let pracoval kolumbijský drogový kartel v sousední Venezuele na upevnění dobrých vztahů s politiky, které zasypával penězi, což se ukázalo být velice prozíravou investicí. Hned po svém zvolení v roce 1998 Hugo Chávez nabídl útočiště ozbrojeným a kriminálním skupinám, zapojeným do kolumbijského obchodu s kokainem. Po roce 2001 je dokonce podporoval v tom, aby přesunuly své kokainové plantáže přes hranice.⁹ Takže když na konci roku 2001 kartel pomýšlel využít Venezuelu jako klíčové překladiště k pašování kokainu do Evropy přes západní Afriku, našel silnou podporu a zavedenou infrastrukturu.

Jako své africké překladiště si kartel zvolil republiku Guinea-Bissau, jejíž část byla známá jako Zlaté pobřeží, onen nechvalně proslulý úsek západní Afriky, odkud byli otroci převáženi do Nového světa. Daniel Ruiz, který v roce 2006 jako diplomat OSN v Guineji-Bissau odsoudil rostoucí podíl státu na obchodu s kokainem, zaznamenal, že charakter země velice komplikoval vypátrání ilegálních nákladů. „Guinea-Bissau byla dobrou geografickou volbou pro překladiště. Je plochá, patří jí souostroví skládající se z 80 ostrovů, které jsou všechny porostlé neprostupnou džunglí, a má snadný přístup k moři. Je tam 27 přistávacích drah vystavěných Portugalci v době válek o kolonie, ideálních pro malá letadla létající z Venezuely přes Atlantik s nákladem kokainu. A konečně, Guinea-Bissau bývala významným centrem rybaření. Proto mají její přístavy velké a prázdné sklady, kde mohl kartel svůj kokain skladovat.“¹⁰

Obchodní model, jež kartel zavedl, byl současně sofistikovaný i jednoduchý. „Vždy existovaly dvě nákladní trasy: jedna malá využívající africké prostředníky, kteří spolklí malé množství kokainu a cestovali letadlem – tento náklad představoval hotovost pro zkorumpování místních politiků a policie. Potom tu byla velká trasa: tuny nákladu kokainu schovaného v kontejnerech, v nákladech zboží plujících do Evropy,“ říká Ruiz.

Nicméně když kartel zakotvil v Guineji-Bissau, našli další, neočekávanou cestu, jak pašovat velké množství kokainu, která se ukázala být velice účinnou a úspěšnou. A to po souši, po starých subsaharských

⁹ Srov. Luscombe, Richard: „Ally of Hugo Chávez Jailed for Links to Colombian Drugs Cartels.“ *The Guardian*, 6. listopadu 2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/nov/06/hug-chavez-colombian-drug-cartels-jude-jail-venezuela>.

¹⁰ Srov. Ruiz, Daniel: „Drugs, Destabilisation and UN Policy in Guinea-Bissau.“ University of Oxford podcasts, <http://podcast.ox.ac.uk/drugs-destabilization-and-un-policy-guinea-bissau-role-investigative-journalism-oxpeace>.

pašeráckých trasách, s kokainem ukrytým v nákladních vozech a SUV. Byly to ty samé stopy v písku, které o rok později využili únosci Marie Sandry Mariani k tomu, aby ji vystopovali a unesli.

„Věděla jsem, že v saharské poušti se hodně pašovalo. Azíz někdy ukázal na prázdné kontejnery v písku a řekl mi: ‚Vidíte to? Tohle je po pašerácích, museli tady zastavit.‘ Pašovali všechno: ropu, cigarety, hašiš, všechno, po čem byla poptávka,“ říká Mariani. Ale také něco, o čem lidé jako Mariani neměli tušení: kokain.

Podle bezpečnostních zdrojů vyšel plný rozsah narůstající spolupráce mezi džihádisty a latinskoamerickými kartely najevo, když armádní úředníci našli uprostřed pouště v Mali v roce 2009 vyhořelý Boeing 727. Letadlo bylo naloženo kokainem a dalším pašovaným zbožím ve Venezuele, přeletělo přes Atlantik, havarovalo při přistání a bylo zapáleno, aby se zamezilo získání důkazů.¹¹ Týž rok, jen dva roky předtím, než byla Mariani unesena a odvezena do Mali, Úřad spojených národů pro drogy a trestnou činnost (UNODC) odhadl, že každoročně se přes západní Afriku do Evropy dostane něco mezi 50 a 60 tunami kokainu pašovaného po transsaharských trasách. Toto množství se podílelo asi 13 % na celkovém evropském obchodu s drogami. Drogy určené pro Evropu jsou do západní Afriky dopravovány z Kolumbie, v tomto ohledu zdaleka nejvýznamnější latinskoamerické země, ale také z Peru, Bolívie, Venezuely a Brazílie.¹²

Od samého začátku, v letech 2002–2003, bylo pro ohromnou síť afrických pašeráků, kteří už kontrolovali transsaharské pašerácké trasy Sahelu spojující západní Afriku a pobřeží Středozemního moře, snadné se zapojit do nového byznysu, který do západní Afriky přinesl kolumbijský kartel. Pašeráci pocházeli především z Alžírsko, Mauritanie, Mali a Maroka a bylo mezi nimi několik skupin džihádistů. Ti sídlili ve městě Gao, které leží na řece Niger v severovýchodním Mali. Gao se brzy stalo jedním z hlavních tranzitních bodů pro obchod s kokainem pro Evropu. Z Gao karavany s drogami mířily na sever přes Saharu převážně k břehům Středozemního moře v Libyi. V únoru 2011 cestovala Maria Sandra Mariani se svými únosci přesně opačným směrem.

¹¹ Kustusch: „AQIM’s Funding Sources.“

¹² Srov. Cristiani, Dario: „Al-Qaeda in the Islamic Maghreb and the Africa-to-Europe Narco-Trafficking Connection“, *Terrorism Monitor* 8, č. 43, listopad 2010, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5D=37207.#.Vyiiu7yguill.

Obchod s kokainem byl velice výnosný a později přispěl k obnově starých pašeráckých tras, jakož i k podpoře místní ekonomiky Sahelu v čase velkých ekonomických nesnází. Zatímco tyto aktivity udržovaly místní byznys v běhu, později ještě více destabilizovaly region, který se od pádu Berlínské zdi stal politicky neklidným. Guinea-Bissau byla obzvláště riziková. „Jako třetí nejhudší země na světě se 60 % negramotné populace a téměř nulovým zásobováním elektřinou se Guinea-Bissau stala jednou z mnoha obětí rozpadu sovětského bloku. Po zhroutení marxistické vlády v roce 1998 se země zmítala v občanské válce. Vzhledem k těmto okolnostem bylo pro kolumbijský kartel snadné koupit si politickou elitu, policejní složky a rozhodnout o výsledku voleb v roce 2005,“ vysvětluje Daniel Ruiz.

Nedostatek silné státní autority a důležitost osobních, kmenových a etnických loajalit pašerákům rovněž usnadnily nerušené provozování jejich obchodů a rozvinutí sítě zkorumpovaných úředníků – základní krok k zaručení průchodu nelegálního zboží. Nakonec jim výdělků, které měli a utratili v místní oblasti, zaručily respekt místních kmenů. Tak jako obyvatelé Cornwallu v 18. století měli také lidé v Sahelu pašování v krvi po staletí, takže bylo snadné je oživit. „Dokonce ještě předtím, než začal obchod s otroky, existovaly v západní a severní Africe hojně používané pašerácké trasy přes Sahel, které přežily globalizaci,“ píše Colin Freeman v *Daily Telegraph*.¹³ Po pádu Berlínské zdi se například ekonomika Mali stala zcela závislou na zboží pašovaném z Alžírsko, které se dalo pořídit levněji, protože bylo dotováno alžírskou vojenskou vládou.¹⁴

Za těchto okolností pašování drog v Sahelu nejen prosperovalo, ale dokonce se stalo prakticky jedinou ekonomickou aktivitou v regionu. Bylo jen otázkou času, než pašeráci přidají další zakázaný artikl: lidský náklad. Tím byli cizinci jako Marianí, unesení kvůli výkupnému, a migrantí, kteří byli ochotni zaplatit slušné peníze za přepravu, aby tak unikli destabilizaci západní Afriky.

¹³ Srov. Freeman, Colin: „Revealed: How Saharan Caravans of Cocaine Help to Fund al-Qaeda in Terrorists' North African Domain.“ *The Telegraph*, 26. leden 2013, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/africaandindianocean/mali/9829099/Revealed-how-Sahara-caravans-of-cocaine-help-to-fund-al-Qaeda-in-terrorists-North-African-domain.html>.

¹⁴ Tamtéž se uvádí: „Zboží v alžírské socialistické ekonomice založené na vývozu ropy je mnohem levnější než v chudém, odlehleém Mali, kde vzrůstá a prosperuje černý trh se vším od benzínu po krupici. V severním Mali pochází všechno jídlo z Alžírsko a do země se dostává nelegálními trasami“, říká Andy Morgan, britský expert sídlící na Sahaře.“

PROTOKOL AL-QÁ'IDY V ISLÁMSKÉM MAGHRIBU

Marii Sandře Mariani trvalo týden, než dospěla na místo určení: do tábora v severním Mali. Po cestě si všimla, že její únosci velmi dobře vědí, jak se na Sahaře orientovat. „Podél cesty měli ve skrýších v poušti uložené jídlo, benzín a rezervní pneumatiky. Věděli přesně, kde jsou zásoby a jak je dostat ven,“ vzpomíná. Mariani netušila, že její únosci měli skoro deset let na to, aby dotáhli přepravu rukojmích přes saharskou poušť k dokonalosti.

Al-Qá'ida v islámském Maghribu (AQIM) byla zčásti založena na příjmech z pašování a zčásti na ziscích z výkupného z prvního velkého únosu cizinců v regionu. V roce 2003 unesla Salafistická skupina pro kázání a boj (GSPC)¹⁵, odštěpenecká frakce alžírské GIA, 32 Evropanů a dopravila je do severního Mali. Jejich velitelem byl Muchtár Belmuchtár, jednooký bývalý alžírský mudžáhid. Když evropské země zaplatily 5,5 milionu eur za propuštění rukojmích, Belmuchtár použil část výkupného k financování AQIM.¹⁶ Poté se množství malých zločineckých a džihádistských skupin včetně GSPC připojilo k nově vzniklé organizaci.

Protože AQIM neměla žádné spojení s tradičními finančními zdroji v Zálivu, už od počátku byla finančně soběstačná díky různým nezákonným aktivitám svých členů v západní Africe a Sahelu, pod čímž se skrývalo především pašování a unášení cizinců. Analytici odhadují, že AQIM každý měsíc utratila okolo 2 milionů dolarů za zbraně, vozidla a odměny rodinám, jejichž děti se připojily k místním *katíbám* neboli bojovým jednotkám. V roce 2012 OSN oznámila, že rodiny v severním Mali obdržely okolo 600 dolarů za dětského vojáka a každý měsíc dostávaly 400 dolarů, pokud dítě zůstalo zapojeno v aktivním boji.¹⁷ Ceny za nábor tedy byly vysoké.

Tím, že vydělával ohromné sumy peněz nelegálními aktivitami a dobře platil členy vlastní *katíby*, se Belmuchtár stal v AQIM nesmírně

¹⁵ GSPC vznikla v roce 1998 odštěpením od Ozbrojené islámské skupiny (GIA) jako výraz nesouhlasu s útoky na civilní obyvatelstvo. Stala se jednou z mnoha fundamentalistických islámských organizací majících za cíl obnovení původních islámských tradic v severní Africe. Nieméně jejím logickým strategickým cílem bylo svržení národních vlád a založení islámského státu.

¹⁶ Salafistická skupina pro kázání a boj (GSPC), z níž později vznikla AQIM, unesla 32 evropských turistů v jižním Alžírsku poblíž hranice s Mali. Turisté byli propuštěni po zaplacení 6,5 milionu eur výkupného.

¹⁷ Kustusch: *AQIM's Funding Sources*.

populárním. Dříve, v pozdních 90. letech, úspěšně rozvinul velice výnosnou pašeráckou síť mezi Alžírskem a Mali, která mu vynesla přezdívku „Pan Marlboro“, podle pašovaných cigaret. Podle Jeana-Pierra Filiu, profesora středověkých studií na Pařížském institutu politických studií, byl Belmuchtár oblíbený také díky svému rozhodnutí pěstovat vztahy s pouštními kmeny prostřednictvím sňatkových vazeb. K jeho oblíbě také přispělo, že na rozdíl od toho, co prováděla GSPC ve svém kabylském útočišti v pohoří Atlas v severním Alžírsku, finančně neodíral místní populaci.¹⁸ Stojí za zmínku, že o dvacet let později Islámský stát – známý také jako Islámský stát v Iráku a Sýrii, neboli ISIS – realizoval v Iráku a Sýrii podobnou strategii, aby získal souhlas místních kmenů.

Zatímco byl stále zapojen do pašování drog a zbraní,¹⁹ Belmuchtár se zapojil do únosů cizinců v roce 2003 proto, aby nějak nahradil příjmy ztracené tím, že neterorizoval místní obyvatelstvo. Před rokem 2003 nebyly únosy cizinců v regionu považovány za výnosný byznys, zvláště když vezmeme v úvahu, že pašování kokainu k severoafrickým břehům zajišťovalo slušný příjem. Úspěch prvních únosů v roce 2003 nicméně zločineckým a džihádistickým skupinám ukázal, že tento nový obchod za námahu stojí.²⁰

Na rozdíl od pašování kokainu byly únosy cizinců podnikem, který mohla AQIM provozovat úplně sama, bez účasti cizích struktur typu kolumbijského kartelu. Proto příjmy z únosů brzo překonaly zisky z pašování drog. Podle vyšetřování *New York Times* vydělala AQIM od roku 2003 do roku 2011, kdy byla unesena Mariani, na výkupném 165 milionů dolarů.²¹

Dodávka cizinců v oblasti byla také hojná. Před svým zajetím neměl nikdo z rukojmích ani ponětí o tom, jak nebezpečným se Sahel stal v rozmezí pouhých několika let. Stejně jako nevěděli, že transsaharské trasy se

¹⁸ Filippelli, L.: „Cradle of Resistance: Algeria’s Kabylia Region.“ *Parallel Narratives*, <http://parallelnarratives.com/cradle-of-resistance-algerias-kabylia-region/>.

¹⁹ Srov. Filiu, Jean-Pierre: „Could Al-Qaeda Turn African in the Sahel?“, *Carnegie Papers, Middle East Program 112*, červen 2010, http://carnegieendowment.org/files/al_qaeda_sahel.pdf.

²⁰ Srov. de Andrés, Amando Philip: „Organised Crime, Drug Trafficking, Terrorism: The New Achilles’ Heel of West Africa“, *Fride Comment*, květen 2008, http://fride.org/descarga/COM_Achilles_heel_eng_may08.pdf.

²¹ Srov. Callimachi, Rukmini: „Paying Ransoms, Europe Bankrolls Qaeda Terror“, *New York Times*, 29. 7. 2014, <http://www.nytimes.com/2014/07/30/world/africa/ransoming-citizens-europe-becomes-al-qaedas-patron.html>.

intenzivně využívaly pro pašování kokainu a přepravu migrantů. Pokud jde o riziko, jež představovalo cestování do těchto míst, věděli o něm tak málo jako Maria Sandra Mariani. „Několik dní předtím, než jsem odletěla do Alžírsko, jsem na France 24 viděla pořad o dvou francouzských rukojmích, kteří byli uneseni v Sahelu o šest měsíců dříve. Sarkozy říkal, že Francie žádné výkupné nezaplatí,“ dodává Mariani. „Pomyslela jsem si, že pro něj to je snadné, ale pro ta rukojmí představovalo výkupné rozdíl mezi životem a smrtí. Nicméně jsem nikdy neuvažovala o tom, že by se něco takového mohlo stát mně. Do alžírské pouště jsem cestovala už pět let a nikdy jsem se necítila v ohrožení.“

Západní vlády nadále úspěšně zatajovaly před médii silící krizi v oblasti únosů, čímž posilovaly v turistech jako Mariani a stejně tak v novinářích falešný pocit bezpečí v globální vesnici.²² Zprávy o lidech, kteří byli uneseni, se jevily jako naprosté výjimky v oblasti, jež byla jinak mírumilovným a bezpečným regionem Afriky. Mimoto scházela všeobecná povědomost, že kolumbijský kartel zavedl nové pašerácké stezky přes Saharu, že se tam rozmáhá nový typ zločinů a že z obojího bohatnou džihádistické organizace.

Únosy cizinců se brzo staly tak výnosnými, že al-Qá'ida v Afghánistánu vydala tištěné pokyny, jak zavést tuto praxi i v dalších oblastech, podporujíc své přidružené džihádistické skupiny, aby se podle vzoru AQIM v Sahelu zapojily do byznysu únosů lidí ze Západu. Poté se unášení cizinců stalo známým jako protokol al-Qá'idy v islámském Maghribu, což byl model, který – jak uvidíme – bude napodobován po celém džihádistickém světě.²³

Protokol AQIM se zaměřoval na únosy cizinců v oblastech bez skutečné státní autority: v rozvrácených nebo napůl rozvrácených státech, kterých bylo v Sahelu skutečně mnoho – například Niger, jižní Alžírsko, Mauritánie, Mali a další. Velmi důležitý byl také přístup AQIM

²² Zatímco žádná z místních či západních zpravodajských služeb nespojovala AQIM s organizovaným obchodem s drogami z druhé strany Atlantiku, existoval jasný důkaz, že džihádisté profitují z poplatků, které jim pašeráci odevzdávají za průchod zemí pod jejich kontrolou, především v severním Mali. Skupina překupníků z Mauritánie nedávno zadržená alžírskými bezpečnostními službami vypověděla, že náklad hašiše – další drogy pašované přes region – by mohl stát při přepravě oblastí pod kontrolou AQIM až 50 000 dolarů. Ačkoli tyto poplatky jsou mnohem nižší než ty, které pocházejí z výkupného za únosy, s ohledem na to, že obchod s drogami v regionu neustále vzkvétá, představují stabilní zdroj příjmů. Srov. Kustusch: *AQIM's Funding Sources*.

²³ Kustusch: *AQIM's Funding Sources*.

ke střežené skrýši v polorozpadlé oblasti v severním Mali. Základní klíč k jejímu úspěchu však představovalo striktní rozdělení pracovních povinností a stejně tak přísná vnitřní disciplína.

Mariani a všichni ostatní rukojmí byli uneseni slabě vyškolenými a málo ceněnými členy organizace. Tito lidé obvykle obdrželi instrukce od svých nadřízených a nemohli rozhodovat na místě. Ještě méně vycvičená skupina hlídala rukojmí v táborech. Tito velmi prostí muži se svými rukojmími sdíleli všechno včetně jídla. „Ti, kteří na mě dohlíželi, byli prostí, velmi prostí lidé,“ uvedla Mariani. „Měli dokonce strach se na mě podívat, když mně přinesli jídlo. Všichni byli hluboce věřící a vkleče se modlili pětkrát denně. Kromě modlení nic moc nedělali.“

Jak měsíce ubíhaly, chování únosců k Mariani se stále zhoršovalo. Chtěli svoje peníze, svůj podíl na výkupném a toužili opustit tábor – jít zpátky domů a utratit své peníze. Navzdory jejich netrpělivosti, špatnému chování a znuženosti jí žádný věznitel nikdy neublížil. Naopak poté, co ji dvakrát uštknul štír, jí obstarali táborovou postel a od té chvíle, co se jedné noci probudila s hadem omotaným kolem hlavy, se každou noc ujišťovali o tom, že ve stanu žádní hadi nejsou.

Jedním z nemnoha úkolů vězňitelů bylo držet Mariani stranou od ostatních rukojmích v táboře. „Věděla jsem, že tam jsou dva další rukojmí, ti dva Francouzi, které jsem viděla na France 24. Zdálo se, že je viděla, ale nemohli jsme spolu mluvit; byli jsme drženi na opačných koncích tábora,“ vypověděla Mariani. Skutečně byla uvězněna ve stejném táboře jako Marc Féret a Pierre Legrand, kteří byli oba propuštěni v říjnu 2013.

Pokud šlo o sjednávání výkupného, zúčastnili se ho pouze přední členové AQIM. Na rozdíl od prostých vězňitelů byli tito muži rafinovaní a velmi schopní, přičemž často vyjednávali o několika případech najednou. Vyjednávačem za Mariani byl Abú Walíd as-Sahráwí. Mluvil několika jazyky, měl univerzitní diplom a byl to příslušník národa Sahráwíjů z jihozápadního Alžírsko.²⁴ Po svém propuštění, při rozhovoru s úředníky tajné služby, ho Mariani poznala jako únosce jině Italky, Rosselly Urru. „Opakovala jsem agentům, že to byl ten samý muž, co unesl Rossellu, ale oni se zdráhali mně věřit,“ říká Mariani. Urru byla unesena 23. října 2011, spolu se dvěma španělskými humanitárními pracovníky Ainhoou Fernández de Rincón a Enricem Gonyalonsem, v uprchlickém táboře

²⁴ „Saharawi Culture,“ Organisation for Statehood & Freedom, 2010, <http://statehoodandfreedom.org/en/western-sahara/saharawi-culture>.

Sahráwíjů v Tindúfu v jihozápadním Alžírsku. Tou dobou Abú Walíd opustil AQIM, aby se připojil k odštěpené skupině, složené hlavně ze sahráwíjských Alžířanů, známé jako Hnutí za jednotu a džihád v západní Africe (MUJAO). Únos tří humanitárních pracovníků byl první teroristickou akcí MUJAO a Mariani je neochvějně přesvědčena, že ji naplánoval Abú Walíd.

„Neviděla jsem Abú Walída celé léto 2011. Když se brzo na začátku října vrátil zpátky, měl oholené vousy a vypadal úplně jinak. Když jsem se ho zeptala, kde byl, řekl, že opustil Afriku a odešel do ciziny. Věřím, že zmizel proto, aby zorganizoval únos Roselly Urru a dalších rukojmích.“

Před říjnem 2011 Abú Walíd Marii Sandru Mariani několikrát navštívil, aby ji informoval o postupu ve vyjednávání o jejím propuštění. Byl slušný a hovorný a několikrát se zmínil, že Italové nespolupracují, asi proto, že je pouze turistka. Tvrdil, že 17. února 2011 kontaktoval italskou vládu, ale nikdo neodpověděl. Proto se v červnu téhož roku obrátil na rodinu Mariani, která se obratem snažila navázat s Berlusconiho vládou okamžitý kontakt.

„V určitém bodě dali mé sestře číslo přímo na Berlusconiho,“ vzpomíná Mariani. „Když na to číslo zavolali, sekretářka jim řekla, že premiér je zaneprázdněn kvůli volbám a že by měli zavolat později. Když jsem požádala Abú Walída, aby mi to číslo ukázal, uvědomila jsem si, že to nebylo číslo na mobil, ale na pevnou linku. Dali mé rodině číslo Berlusconiho sekretářky! Moje sestra později přiznala, že v létě 2011 ministerstvo zahraničí požádalo moji rodinu o trpělivost, protože se najednou zabývali 19 únosy.“

Jak uvidíme v následujících kapitolách, vlády skutečně sestavují pořadí rukojmích podle jejich důležitosti a každému z nich přiřazují hodnotu výkupného, kterou by byly ochotny zaplatit za jejich životy. Jinými slovy, nejenom únosci, ale také vlády dávají různé ceny různým rukojmím. Jeden život je hodnotnější než jiný.

REJSTŘÍK

- A House in the Sky* (Lindhoutová, Corbett) 36, 108n, 143, 158
A Season in Hell (Fowler) 43, 47, 101n
A'záz 106, 159n
Abbás, Mahmúd 203
Abdulazíz, Muhammad 102
Abdulazíz, Ra'd Alí 37
Abdulláh II., jordánský král 174
Abdurráziq 84
Abe, Šinzó 172–174
al-Absí, Amr 130–132, 163–165
al-Absí, Firás 131, 161–163
Abú Ajman 84n
Abú Alí 178
Abú Athír viz al-Absí, Amr
Abú Hurajra 154
Abú Išám 177
Abú Márjá al-Qahtání („Učenec“) 156
Abú Qatáda 46
Abú Ubajda 132
Abú Umar 83, 85
Abú Zajd, Abdulhamíd 42n, 45n, 50n, 167
ACTED (francouzská nevládní organizace) 169, 199
ActionAid 147n
Adolfsenovi, Kristian a Roger 189n
Adždábíe 52, 54
Afghánistán 15, 29, 34, 96, 103, 111–115, 122, 131, 136–138, 143, 150, 155, 158, 161n, 176n, 184, 189, 199, 202, 204, 206
afgojská cesta 158
Africký roh 60, 65, 68,
Afrika severní 90
Afrika střední 48
Afrika východní 77, 79, 184, 188
Afrika západní 9, 11, 15, 21, 23–26, 44, 47n, 79, 90, 188, 201
Afrika 29, 31, 53, 67, 69, 196
Afrín 178, 180, 184
Agence France-Presse 47
Agentura pro mezinárodní rozvoj (USAID) 104
Ahrár aš-Šám 159n, 203
Aita, Samír 110, 146
AKE, společnost 109
alawité 84, 177
Albánie 177
Albini, Nadia 188, 208
Aleppo 86, 91, 110, 115, 118–120, 128, 130–132, 134, 140, 145, 159n, 163n, 177n, 180, 205
Alžírská ozbrojená islámská skupina (GIA) 9, 15, 27, 45, 203
Alžírsko 9, 14n, 19, 25–29, 31n, 46, 49, 201
Ammán 174
Amsterdam 114n, 128
Anglie 196
Ansár al-islám 147, 199
Ansár az-Zawáhirí (Stoupenci az-Zawáhirího) 37
Antakya 115, 134, 154n
Antverpy 128
AQIM viz al-Qá'ida v islámském Maghribu
Aquiloni, humanitární organizace (Itálie) 187n, 190
arabské jaro 80, 85, 96, 133, 157
Arafát, Jásir 43, 203
Arbíl 126

- Arendtová, Hannah 166
Arizona Republic 118
 Arlit 45
 ArmorGroup 61n
 al-Asad, Baššár 80–84, 86, 86–88, 90, 131,
 133, 145, 159, 168, 171, 180, 184, 193
Asahi Weekly 40
 Asociace islámských duchovních 40
 Asociación de Amigos del Pueblo Saharaui
 de Extremadura 32
Associated Press 51
 Atalanta, operace 78
 Atény 176
 Atima 160
 Atlas (pohoří) 28
 al-Atraš, Hussám 147
 Augé-Napoli, Jean-René 116, 130, 165
 Azíz 19–21, 25
- Baas, baasisté 153
 Báb al-Hawá 84, 131, 160, 162n, 180
 Báb as-Salám 184
 Bagdád 39n
 al-Bagdádí, Abú Bakr 131, 153, 163, 199
 Balkán 184
 Bamako 49n
 Bangladéš 184, 188
 al-Banšírí, Abú Ubajda 204
 al-Barazi, Husni 115
 Barre, Muhammad Sijád 58n
 Basra 37
 Bassámová, Mahnáz 37
BBC 66, 90, 123, 141
 Bejrút 117, 201
 Belgie 22, 83, 89, 114, 128n, 132, 176
 Belkacem, Fouad 129
 Belmuchtár, Muchtár 27n, 42n, 45–47,
 49–51, 53, 162
 Benátsko 190
 Bergdahl, Bowe 136–140, 144n, 149n,
 155
 Berlusconi, Silvio 31, 51–53, 194
Bilal (Gatti) 49
 Biniš 164
 Blair, Tony 13, 40, 170
 Bloomberg, agentura 195
 Boal, Mark 137–139
- Bolívie 25
 Bontinck, Dimitri 128, 130–132, 163
 Bontinck, Jejoen 127–132, 134n, 164
 Bontinck, Rose 128
 Borri, Francesca 106, 110, 119, 126n,
 140n, 159n, 207
 Bosaso (Búsású) 76, 77, 79
 Bourne, Jason 137–139
 Brabo, Manu 140
 Bradley, Dave 155
 Brazílie 25
 Bremer, Paul 153
 Brennan, Nigel 108n, 158
 Brescia 187
 Brexit 195–197
 Brusel 129, 196
 Buchananová, Jessica 33–36, 66n, 101,
 105
 Bulharsko 48, 185
 Bush, George W. 13, 21, 40n, 170, 203
- Calitzová, Debbie 107–109, 145
 Camatte, Pierre 47
 Camp Bucca 153
 Cantlie, John 131, 156n, 159, 161–165,
 170
 Caritas, humanitární organizace (Itálie)
 190
 Centro di Costagrande 190n
 CIA 103n, 116, 138, 149n
 CISP (Comitato Internazionale
 per lo Sviluppo dei Popoli) 32
 Clintonová, Hillary 140
 Cochetel, Vincent 44, 66
 Contreras, Narciso 128, 140n
Cornwall (lod') 79
 Cornwall 26
 Crigler, Frank 59
 Cuccioari, Geppi 103
 Čad 44, 55
- Čečensko 44, 66, 168
 Červený kříž 39, 180, 182, 191
 Červený půlměsíc 180
 Česká republika 134
 Čína 61, 96

- Dáfnija 133
 Dagestán 66
Daily Mail 119
Daily Telegraph 26, 78
 Dall'Oglio, Paolo 105
 Damašek 80, 82, 134, 155, 171
 Dánská rada pro uprchlíky (DRC) 33–36, 77, 100n, 105
 Dánsko 71–74, 81, 125, 175, 181n
 Dar dárců (Gift of Givers), organizace 107
 Dárfúr 55
 Davis, Raymond 150
 Dawes, Kevin 133n
 De Ponte, Marco 148
 de Rijkeová, Joanie 86, 111–115, 128, 130–132
 Decollo, operace 23
 Dedieuová, Marie 57
 Delaini, Pietro 190
 Delta Force 120
 di Giovanni, Janina 118
Dlouhá cesta domů (A Long Walk Home, Tebbutová a Kelly) 64, 68
 Drúdkál, Abdulmálík 45
 Dubaj 75
 DUSTWUN (duty status–whereabouts unknown) 138, 140
 Dvě Simony (Simona Torrettová, Simona Pari) 37–39
 Dyer, Edwin 46, 168
 Džamá'at at-tawhíd wa al-džihád 163
 Džánit 19
al-Džazíra 39, 67, 107, 108, 145n
 Džibuti 62, 75, 77
 Džihádista John 174, 199
- Eagles, skupina 167
 Egypt 117, 178, 201, 203
Ekstra Bladet 71–74
El Mundo 86
 Eliás, Edouard 90, 169
 Eminönü (Istanbul) 175
 Engel, Richard 84–86, 88, 90, 154, 155, 163
 Eni, organizace 52
 Erdoğan, Recep Tayyip 172, 194
 Eritrea 52, 55, 72, 189, 191
 Espinosa, Javier 86, 168, 169
- Etiopie 59, 78, 205
Europe 1 90
 Europol 22, 183, 200
 Euskadi Ta Askatasuna (ETA) 43, 200
 Evropská centrální banka (ECB) 195
 Evropská komise 53
 Evropská unie 48, 53, 55, 73, 79, 183, 185, 187, 192–195, 200
 Evropské centrum pro boj proti pašování migrantů (European Migrant Smuggling Centre, EMSC) 183
- Fádí 74
 Fadl, Muhammad 136
 Fallúdzha 206
 Fárúqova brigáda 83, 88n, 162n
 Fárúqova islámská skupina 85
 FBI 104, 116, 149, 155
 Féret, Marc 30, 126
 Ferguson, Missouri 142
 Fernández de Rincón, Ainhoa 30, 32, 36, 102
 Filipíny, Filipínci 71
 Filiu, Jean-Pierre 28, 45
Financial Times 192
 Finmeccanica 53
 Fiorello 102
 Fisk, Robert 161
 Foley, James 86, 90, 95, 104, 118, 122n, 132, 140–143, 155–157, 159, 164, 165, 170–172, 174
 Fowler, Robert 42n, 45–47, 50n, 101n
France 24 29n
 Francie 29, 47, 100, 169n, 200
 François, Didier 90, 169
 Freeman, Colin 26, 78n
 Frelick, Bill 53
 Frontex 55, 184
 Frontline Club (Londýn) 156
 al-Fú'a 85
- Galkayo (Džálka'jú) 34
 Galveston 143
 Gambie 187n
 Gao 9, 25
 Garowe (Gárúwí) 65
 Gatti, Fabrizio 49n
 Gaza 203

- Gaziantep 159n, 175
 Gelle, Abdi Fitah 73
 Ghází, velitel 111–114
 Gilbert, Paul 43
 Gioia Tauro (přístav) 23
 Gonyalons, Enrico 30, 32, 36, 102
 Goodmanová, Amy 171
 Gorbunov, Sergej 168
 Goto, Kendži 41, 173n
 Greiner, Werner 42
 Greinerová, Gabriella 42, 46
 Gruzie 168
 Guantánamo 136, 150, 167
 Guardia di Finanza 22n
 Guardian–SRM, bezp. Agentura 122–127
 Guay, Louis 42, 50n
 Guinea-Bissau 24, 26, 49

 Haines, Dave 172
 Hamá 168
 Hamburk 42, 182
 Harad 77n
 Haradhere 68
 Harakat Ahrár aš-Šám al-islámíja 159
 Hargeisa 34
 Harrisonová, Kim 149
 Hasan, Muhammad Džamíl 175–182, 187
Hawála
 HBO 142
 Hechtová, Vera 107
 Helsingborg 181
 Hemingway, Ernst 87
 Hénin, Nicolas 90, 142, 169, 171n
 Herát 162
 Hermansen, Karsten 71–74
 Hero Norway, společnost 189
 Hizbulláh 85, 201
 Hnutí za jednotu a džihád v západní Africe
 (MUJAO) 31–33, 100, 201
 Hobyo (Hubjá) 71
 Holm, Liban 33–35, 38, 101
 Homs 131, 146, 200
 Horryaty 146–148
Hotel California, píseň 167
 Houston 143
 Howe, Jason 158
 Huddleston, Vicki 47

 hudební festival v San Remu 102
 Human Rights Watch (HRW) 53, 201
 Husajn, Saddám 37, 153n, 163, 165, 170

 Chajrchwa, Chajrulláh 136
 chalífát 50, 99, 117, 129, 131, 134, 142n,
 156, 161, 166, 168, 170–174, 184, 204
 al-Chání, Umar 117, 122
Channel 4 News 162
 Chase, John 109
 Chávez, Hugo 24

 Ibráhím, Sahrá' 73
 Idlib 146, 160, 184
Il Foglio 145
 Imai, Noriaki 40
Impossible Odds (Bez šance,
 Buchananová) 34
 improvizovaná výbušná nařízení (IEDs,
 improvised explosive devices) 139
 Indický oceán 56, 61, 63, 70
 INTERSOS, humanitární organizace 37
 Irák 37–41, 44, 46, 79, 84, 86, 100, 131,
 143, 159, 162–165, 170n, 189, 199,
 202
 Írán 134, 201, 206
 Iraqi Equation, projekt 13
 Irská republikánská armáda (IRA) 43, 202
 ISIS viz Islámský stát
 Islam, Šajul 159
 Islamic-Minbar.com 37
 Islámská fronta spásy (FIS, Alžírsko) 14,
 15, 202
 Islámská fronta 89
 Islámský stát (Islámský stát v Iráku a Sýrii,
 ISIS) 97, 116, 120, 124–131, 142n,
 153n, 156, 159–161, 165–174, 184n,
 199, 202n, 205
 Istanbul 80, 117, 175n, 181n
 Istat (italský národní statistický úřad)
 147
 Itálie 10n, 15, 22, 32, 37, 39, 41, 48n,
 51–54, 60, 100, 106–108, 144–149,
 175–179, 181n, 184, 188, 194, 204
 Izrael 201, 203

- J. E. Austin Associates 103
 Japonsko 40n, 70, 85, 90, 142, 159, 160, 172–174, 192
 Jasuda, Džunpei 40n, 159
 Jemen 76–78, 155
 Jensen, Carsten 123–126
Jihad Academy (Nicolas Hénin) 142
 Jihoafrická republika 108
 Jordánsko 46, 120, 162, 173n, 199, 203
 Joulak, Teakosheen 175, 179–182
 Jukawa, Haruna 173n
- Kábul 113–115
 Kabýlie 28, 45
 Kaddáfí, Muammar 46, 50–53, 133, 188, 194
 Kafr Hamra 130, 163
 Káhira 172
 Kalábrie 22n
 Kampaň pro odstranění vytěženého uranu 40
 Kanada 47, 54, 101n, 108, 158, 202
 Kandahár 112
 al-Kasásba, Mu‘ádh 174
 Katalánsko 124
 Katar 88, 136, 155, 160, 205
 Kavkaz 44
 Keňa 56n, 67–69
 Kerry, John 134
 Khale, Kahale Famau 67
 Kilis 159
 Kiwayu Safari Village 56, 67
 Kodaň 10, 34, 72
 Kolumbie 9, 21–26, 28n, 205
 Konakry 49
 Korijama, Soičiro 40
 Kosovo 157
 Královská kanadská jízdní policie (RCMP) 102, 202
 Kréta 177, 179
 Kufra 52–55
 Kurdistán (irácký) 162, 177, 204
 Kurdové 82n, 175–177, 180n, 204
- Ládín, Usáma bin 69, 200, 204, 206
 Láhaur 104
 Lamu 56, 66n
- Legrand, Pierre 30, 126
 Lékaři bez hranic (MSF) 118n, 169
 Leopard 70–74, 103
 Lescroart, Michaël 111–114
 Libanon 83, 87, 90, 177, 201, 203
 Libye 9, 15, 19, 25, 48–55, 77–79, 133, 159, 184n, 187n
 Lindhoutová, Amanda 36, 108n, 143, 158, 161
 Lo Porto, Giovanni 103–106
 Londýn 14, 23, 62, 101, 156, 159
 Lopez, Eddy 71–74
 López, José Manuel 106, 159
 Ludlum, Robert 137
 Lyngbjørn, Søren 58, 71–74
- Maďarsko 185n
 Madia, Giacomo 60–62, 76
 Madrid 23
 Maersk Line 23
 Maggioni, Monica 86n
 Maiolini, Mario 38n, 100
 Malajsie 70
 Malaspina Castle 60–63, 72, 74
 Mali 9, 15, 25–30, 33, 42–47, 49, 51, 58, 66, 96n, 162, 201, 204
 Malmö 181
 Mancuso, Salvatore 22
 Marco 107, 109
 Marginedas, Marc 86, 124, 142, 165–169
 Mariani, Maria Sandra 19–22, 25–33, 46, 57, 66, 100–102, 108, 126
 Maroko 9, 25, 32, 128n, 184, 204
 Marzullo, Vanessa 10, 110n, 145–148
 Mattarella, Sergio 104
 Mauritánie 25, 29, 32, 44–46
 McCain, John 150
 Medin, Joakim 82, 116, 126n
 Ménaka 45
 Merkelová, Angela 53
 Mesfín 54
 Mest 138n
 Mezinárodní měnový fond (MMF) 192n
 Mezinárodní organizace pro migraci (*International Organization for Migration*, IOM) 48, 202
 Miguel Diez, společnost 23

- Milán 80, 179, 190n
 Misráta 52, 133
 Mnichov 179
 Moe, Ola 189
 MOFA (italské ministerstvo zahraničí) 31, 89, 105n, 111, 147n
 Mogadišo 58n, 68n, 108n, 158
 Mosambický kanál 60
 Moskva 59, 172, 202
 Mosul 172, 202
 Motka, Federico 86, 169
 Mudžáhidínská šurá 202n, 131, 134, 161n
 Muellerová, Kayla 115–118, 120–122, 124
 Muhádžirínská brigáda 168, 199
 Muhammad, uprchlík 80–82
 Mühlenbeck, Bernd 104, 105
 Multán 104
 Munar, Luis 88n
 Mundubat 32
 al-Muqdad, Omar 123, 141, 153, 154, 164, 208
- N'drangheta 22n
 Nairobi 109
 Národní zpravodajská organizace (MIT, turecká tajná služba) 172
 Násiríja 39
 Natale, Nunzio 61
 Nathan 149n
National Geographic 158
National Public Radio 133
 NBC 84, 90
 Německo 42, 48, 97, 100, 104, 170, 177, 179, 182, 185n, 189, 193
 Neukirch, Toni 170
New York Times 28, 142, 155
 Newsweek 141, 157n
 Niger (řeka) 25
 Niger (země) 29, 42, 44–47, 49n
 Nigérie 55, 122, 128, 188
 Nightingaleová, Florence 148
 Norsko 73, 189
 Núrí, Núrulláh 136
 an-Nusra 10, 85, 89, 97, 111, 123, 129, 146, 154–156, 159, 160, 162, 164, 168, 169, 202, 203
- Obama, Barack 88, 104, 136, 140, 150, 171, 173, 192
 Obnova naděje (Operation Restore Hope) 58, 203
 Ócalan, Abdullah 204
 Occhipinti, Filippo 106
 Oerlemans, Jeroen 131, 161–163
 Ogaden 59
 Omán 70
 ONLUS 147n, 190n
 Organizace mladých proti pirátství (Youth Organization Against Piracy) 65
 Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) 192n
 Organizace pro osvobození Palestiny (PLO) 43, 203
 ORS Service AG, společnost 189
 OSN 24, 27, 41n, 44, 46, 51, 53, 55, 58, 65n, 72n, 75, 102n
 Ottosen, Daniel Rye 98, 122–128, 134, 141n, 155, 157, 170
- Padnos, Theo 155–157
 Pákistán 103–106, 137, 150, 188
 Paktika 137
 Palermo 106
 Pampliega, Antonio 106, 140, 159
 Pan Ki-mun 102
 Paříž 28, 90, 110, 126, 146
 Pelizzari, Bruno 107–109, 14, 145
 Perský záliv 27, 60, 70–79, 88n, 161, 162, 164, 176
 Peru 25
 Petzoldová, Marianne 42, 46
 Piccinin da Prata, Pierre 83–90, 145
 Pierotti, Ida 187–190, 208
 P-Magazine 111, 113, 114
 Pobřeží slonoviny 48
 Polar 71
 Pompei 75
 Pozorovatelská skupina OSN v Somálsku a Eritreji (The United Nations Monitoring Group on Somalia and Eritrea) 72, 75
 Prada 191
 Pramoni 76
Press TV 161
 Prodi, Romano 53, 194

- al-Qá'ida 20, 29, 69, 169, 206
al-Qá'ida v islámském Maghribu (AQIM)
9, 21, 27–31, 33, 34, 41, 42, 44–47,
49, 50, 51, 63, 67, 68, 77, 97, 101, 108,
111, 167, 168, 204
Qámišlí 82
al-Qasr al-adlí (Aleppo) 205
Quirico, Domenico 83–90, 145
Qusajr 83
Qussab, Ezzo 85
- Radisson SAS (hotel, Ammán) 174
Rai 87
Raineri, Daniel 145n
Rakousko 185n, 189
Ramelli, Greta 10, 110n, 145–148
Raqa 86, 90, 120, 177
Ras Kamboni 68
Rather, Dan 143
Renzi, Matteo
Reyhanlí 160
ar-Ríšawí, Sádžida 174
Romanelli, Margherita 105n
Rosarno 49
Rudé brigády (Brigate Rosse, BR) 43,
204
Rudé moře 60, 70
Ruiz, Daniel 24, 26
Rumunsko 48
Rusko 128, 165, 168, 192
- Řecko 11, 175–177, 184
- Saerim (hotel, Istanbul) 175n
Sahara 9, 15, 19n, 24–32, 42–53, 55, 63,
102, 202, 204
Saharská arabská demokratická republika
102
Sahel 9n, 21, 25–29, 44–47, 50, 58, 63, 68,
65, 75n, 84, 90, 103, 186, 204
as-Sahráwí, Abú Walíd 30
Sahráwíjové 30–33, 102n
Sajdnájá, věznice 131
Salafistická skupina pro kázání a boj
(GSPC) 27n, 45
Samáwa 40
San Diego 133
- San Zeno di Montagna 191
Sanura, Ajoos 158
Sarájá al-mudžáhídín 40
Saráqíb 157
Sardinie 103
Sarkozy, Nicolas 29
Sastre, Ángel 106, 159
Saúdská Arábie 60, 77, 82, 88, 98, 131,
162, 168, 205
Scaravilli, Ignazio 105
Scelli, Maurizio 39
Senegal 48–50, 55, 187
Serial (podcast) 137, 149, 149n
Severgnini, Beppe 148
Sharia4Belgium 128n
shell banks 22
Shipcraft 71
Sicílie 15, 179
Singapur 76
Sirius Star 98
Sirkeci (Istanbul) 175
Somáland (Somálijsko) 59,
Somálsko 59–76, 78n, 84, 96, 89, 96, 98,
105, 107–109, 158, 173, 203, 205
Sotloff, Steven 141n, 172
Soufan, Ali 151
Spazio Aperto, družstvo 190
Special Forces 139
Spojená sebeobrana Kolumbie (AUC)
22, 205
Spojené arabské emiráty 75, 205
Spojené státy americké (USA) 9, 11,
21n, 33, 35, 47, 58n, 69, 72, 75, 84,
103–105, 115–120, 123, 125n, 133n,
136–140, 142–144, 149n, 153, 155n,
161, 167, 170–172, 192, 196n–197,
188, 200n, 203n
Stockholm 181
Strana kurdských pracujících (PKK)
180n, 204
Střední Asie 196
Středozemní moře 9, 25, 117
Súdán 52–54
Suezský průplav 61, 70
Sulajmán, Chálíd Muhammad 168
Sultanahmet (Istanbul) 175
Sunday Telegraph 157

- Surúbí 112
 Svaz islámských soudů 69, 205
 Světová banka 72
 Svobodná syrská armáda 80n, 83–90, 116,
 154–156, 161–163, 180
 Svobodní právníci z Aleppa (Free Lawyers
 of Aleppo) 130, 205
 Sýrie 10n, 28, 38, 41, 48n, 59, 79–91,
 96, 106, 110n, 115–134, 141–143,
 145–148, 153–157, 159–178, 180, 182,
 184, 186, 189, 191–193, 19–203, 205
 Syrská národní rada 85, 89

 aš-Šabáb 67–69, 205
šabiha 84
Šádá al-Hurrija, tv stanice 154
 Šajch Nadždžár 120
 Šaq̣lab, Mu'taz 89
 Šarana 138n
 šarí'a 129, 185, 199, 205
 Šiu Fu No I. 70
 aš-Šifā', nemocnice (Aleppo) 140
 aš-Šihábi, Mílád 153, 154
 aš-Šišání, Abú Umar 168, 199
 Španělsko 22, 30, 32, 37, 45, 57, 73n,
 84, 87n, 97, 100, 106, 126, 159n, 167n,
 170, 184, 187n, 195, 197, 200, 204
 Šuqajrī, Ahmad 203
 Švédsko 13n, 74, 82n, 126n, 175, 179,
 181n
 Švýcarsko 42, 169, 188n, 192

 Tadrárt (pohoří, poušť) 19n
 Takato, Nahoko 40
 takfír 154, 205
 Tálíbán 45, 111–114, 136–140, 149n, 155,
 171
 Tandža, Mamadu 46n
 Tanzanie 69
 at-Tawhíd wa al-džihád (Monoteismus
 a džihád) 206
 Tebuttová, Judith 56n, 64–69
 Tebutt, David 56n
 Teherán 206
 Ténééré Voyages 19n
The Atlantic 155
The Guardian 169

The Hostage Business
 (Obchod s rukojmími) 145n
The Hurt Locker 137
The James Foley Story 142
The New Yorker 132
 The Patriot Act 9, 21n, 203
 Thisted, Poul Hagen 33–36, 101, 105
 Tice, Austin 133n
 Timbuktu 46
 Time 39
 Tindúf 31n
 Torres, Pierre 90, 169
 Tripolis 46, 51, 54
 Tuaregové 42, 204
 Tungová, Nicola 118, 158
 Turecko 11, 41, 53, 80, 82, 86, 88, 90,
 115, 117, 123, 126, 128, 131, 133,
 140n, 145–147, 145n, 159n, 162, 164,
 167, 172, 175–177, 179–182, 184n,
 194, 196, 204

 UBS (banka) 192
 Umar, Sabrī 82n
 Umari, Muhammad Nabí 136
 Un porte per... 37n
 Urru, Rossella 30n, 32, 34, 36, 100, 102n
 Úřad spojených národů pro drogy
 a trestnou činnost (UNODC) 25
 Úřad Vysokého komisaře OSN pro
 uprchlíky 44, 66

 Vanity Fair 85
 Velká Británie 26, 46, 56, 60–69, 79, 99,
 102, 109, 125, 142, 156, 158n, 163n,
 168–171, 193, 195n
 Venezuela 9, 23–25
 Verona 187, 190, 208
 Vietnam 143n, 206
 Vilanova, Ricardo García 86, 169
 Vladikavkaz 44

 Wainwright, Rob 183
 Wales 196
Wall Street Journal 104
 Wall Street 98, 104
 Washington, D. C. 59, 116, 140, 150, 155,
 172, 196

Wathíq, Abdulhaqq 136
We Left Them Behind (Nechali jsme je tam) 123, 141, 153n, 164
Weberová, Karin 37–39
Weinstein, Warren 103n
Wright, James 101n
YouGov, průzkum 195
Zambie 188
Západní břeh Jordánu 203
az-Zarqáwí, Abú Mus‘ab 37, 153, 162n, 170, 199, 206
Zero Dark Thirty 137
Zlaté pobřeží 9, 23n, 175
Zoufalé volby (Desperate Choices) 77–79

EDICE MODERNÍ DĚJINY

LORETTA NAPOLEONI

OBCHODNÍCI S LIDMI

Z anglického originálu Merchants of Men,
vydaného nakladatelstvím Seven Stories Press
roku 2016, přeložil Aleš Valenta

Obálku navrhl Jon Gilbert

Typografie Vladimír Verner

Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,

roku 2017 jako svou 1679. publikaci

Odpovědný redaktor Filip Outrata

Redakčně spolupracovala Kateřina Zerzánová

Vydání první. AA 11,96. Stran 224

Vytiskla Těšínská tiskárna, a. s.

Doporučená cena 298 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,

Praha 3, Váta Nejedlého 15

e-mail: info@ivysehrad.cz

www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7429-901-8